

3. ÜNİTE: DİN VE HAYAT

3.1. DİN, BİREY VE TOPLUM

Din Nedir?

Sözlükte kanun, hesap, hüküm, ceza, ödüllendirme, saygı, itaat ve teslimiyet gibi anlamlara gelmektedir.

Din: Allah tarafından, akıl sahibi bireyleri kendi özgür iradeleriyle iyiye ve doğruya peygamberleri aracılığıyla yönlendiren ve onların dünyada ve ahirette mutluluğunu amaçlayan ilahî kurallar bütününe din denir.

Din Tanımında Öne Çıkan Hususlar

- Ω Allah tarafından gönderilmiştir.
- Ω Akıl sahibi insanları ilgilendirir.
- Ω Din özgür bir iradeyle seçilir. Baskı ve zorlama yoktur.
- Ω Din insanları iyi ve güzel olana yönlendirir.
- Ω Din insanlara doğru bilgi verir.
- Ω Dini emirler peygamberler vasıtasıyla aktarılır ve peygamberler vasıtasıyla pratiğe dökülür.
- Ω Dünya ve ahiret dengesini sağlayarak her ikisinde de mutluluğu sağlar.
- Ω Din bir takım kurallar manzumesiyle insanların yaşamını kolaylaştırır.

Din, her toplumda var olan bir olgudur. Çünkü insan inanma özelliğiyle yaratılmıştır. “Sen yüzünü hanif olarak dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah’ın yaratmasında bir değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur fakat insanların çoğu bilmezler.” (Rum suresi 30. ayet) buyurarak Kur’an inanmanın fitri olduğunu söyler. Ayrıca dinde baskı ve zorlama yoktur.

Nitekim Rabbimiz şöyle buyurur: “Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır...” (Bakara suresi 256. ayet)

İslam Dininin Temel Esasları Nedir?

İslam dininin 4 temel esası vardır. Bunlar;

- *İman (inanç)
- *Ahlak
- *İbadet
- *Muamelat (sosyal hayat)

İman Esasları Nedir?

İslam dininin inanç esasları 6 başlık altında toplanır.

Buna imanın 6 şartı da denmektedir. Bunlar:

- *Allah'a iman
- *Meleklerle iman
- *Peygamberlere iman
- *Kitaplara iman
- *Ahirete iman
- *Kader ve Kazaya iman

İbadet Esasları Nedir?

İslam'ın 5 temel ibadet esası vardır. Buna İslam'ın 5 şartı da denmektedir. Bunlar;

- *Kelime-i şehadet
- *Zekât
- *Namaz
- *Hac
- *Oruç

Ahlak Esasları Nedir?

İslam dini insanların güzel ahlaklı olmasını öğretir. Bir ayette Allah şöyle buyurur: “Muhakkak ki Allah, adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder, çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.” (Nahl suresi 90. ayet)

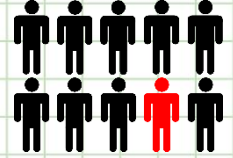

Muamelat Esasları Nedir?

Muamelat: İnsanların birbiriyle olan hukuki, idari, mâli, iktisadî ve beşeri münasebetleri düzenleyen hükümleri ifade eden fıkhi bir terimdir. Dinimizdeki bazı muamelat esasları şunlardır; Aile Hukuku, Medeni Hukuk, Ceza Hukuku vb

Din Birey İlişkisi

Birey: Toplumların unsurunu meydana getiren, düşünceleri, duyguları ve iradesi toplum içinde belirlenen insanların her biri fert ve kişi demektir.

“Sen yüzünü hanif olarak dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise ona çevir...” (Rum suresi 30. ayet) Her insan inanma maneviyat ihtiyacıyla doğar. İslam dini insanların bu inanma ve maneviyat ihtiyaçlarını doğru bir şekilde karşılamıştır.

İnsanlar doğdukları andan itibaren evreni anlamlandırarak tanımaya başlarlar. İnsanın bu anlam arayışında onu karanlıklardan aydınlığa çıkmasını sağlayacak yegâne din İslam'dır. Zira dinimiz, insanın Allah ile, çevresiyle ve kendisiyle olan tüm ilişkilerini optimum seviyede tutmaktadır. Bu sayede insanın kendini gerçekleştirmesine de olanak sağlamaktadır.

İnsanın yaratılış gayesinin de “Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım” (Zariyat suresi 56. ayet) buyurarak kulluk etmek olduğunu hatırlatmaktadır.

Din Toplum İlişkisi

Toplum: Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için işbirliği yapan insanların tümü, insan topluluğu ve cemiyet demektir.

İnsan yaratılışı gereği toplum halinde yaşamak zorunda olan bir varlıktır. Toplum halinde yaşayan insanların birlikte yaşayabilmeyi de becerebilmesi gerekmektedir. Din bu amaca matuf toplum hayatını düzenleyen ayetler indirerek bir takım kurallar koymaktadır.

- Ω İslam dini toplum hayatını düzenleyen ilke ve kurallar koyar.
- Ω İslam dini erdemli, ahlaklı ve güvenilir bir toplum inşa eder.
- Ω İslam dini iyiliği emreden ve kötülüğü yasaklayan bir toplum oluşturur.
- Ω İslam dini Sıla-i Rahime (akraba ziyaretine) önem vererek akraba ilişkilerini kuvvetlendirir.
- Ω İslam dini çalışanın hakkını alabildiği ve fakirlerin gözetildiği bir toplum inşa eder.

3.2. DİNİN TEMEL GAYESİ

Din insanların doğruyu bulmaları konusunda onlara rehberlik yapar. Çünkü dinin temel gayesi dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamaktır.

“Allah esenlik yurduna çağırıyor. Dileyene (mutluluğa ulaştıracak) doğru yolları gösteriyor.” (Yunus suresi 25. ayet) Dinin temel gayesinden biri de tüm insanların doğuştan getirdiği temel haklarını korumasıdır.

Hak Nedir?

Hak; sözlükte gerçek, doğru, gerçeğe uygun, adalet, pay ve emek karşılığı verilen ücret anlamlarına gelir. Terim olarak hak; dinin ve hukuk düzeninin kişiye tanıdığı yetki ve ayrıcalıktır.

Kur'an-ı Kerim'de hak kelimesi gerçeğe uygun söz, doğru haber, doğru yol gibi anlamlarda kullanılmıştır. Peygamberimizin hadislerinde ise varlığı kesin olan, kuşkuya yer bırakmayacak kesinlikte gerçek ve sabit olan şey anlamında kullanılmaktadır.

İslam dini tüm insanların can, nesil, akıl, mal ve dinini garanti altına almıştır.

Canın Korunması

İslam'a göre insan hayatı kutsaldır. Haksız yere hiçbir masum insan öldürülemez. “ ... Kim bir kimseyi öldürürse bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir can kurtarırsa bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur...” (Maide suresi 32. ayet) Dinimiz öldürmeyi değil yaşatmayı emreder.

“Fakirlik korkusuyla çocuklarınızın canına kıymayın. Biz onların da sizin de rızkinızı veririz. Onları öldürmek gerçekten büyük bir günahdır.” (İsra suresi 31. ayet)

Canın korunması aynı zamanda can güvenliğinin de korunmasıdır. Bunun için çalışanların iş kazası geçirmemeleri amacıyla can güvenliğinin de sağlanması gerekir.

Neslin Korunması

Evlenip aile kurmak dinimizde önemli bir ibadettir. Peygamberimiz şöyle buyurur: “Ey gençler! Aranızda gücü yeten evlensin. Çünkü evlenmek gözü haramdan korumak ve iffeti muhafaza etmek için en iyi yoldur...” Evlilik Allah tarafından belirlenen fitri bir değerdir. “Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir...” (Rum suresi 21. ayet)

İslam'ın aileye önem vermesinin sebeplerinden biri de çocukların aile ortamında her türlü ihtiyaçlarının rahatlıkla gideriliyor olmasıdır. İlk eğitim, beslenme, sevgi, saygı, milli ve manevi birçok temel değerler aile tarafından öğretilir. Güzel bir aile ortamında yetişen bireyler hayata daha hazır hale gelirler.

Aklın Korunması

Dinimiz akıl sağlığına büyük önem verir. Aklimızı kullanmamız gerektiğinden bahseder. “Dünya hayatı yalnızca bir oyun ve bir oyalanmadan başkası değildir. Korkup-sakinmakta olanlar için ahiret yurdu gerçekten daha hayırlıdır. Yine de akıl erdirmeyecek misiniz?” (En'am suresi 32. ayet) Bunun için aklın kullanılmasına engel olan her şeyi yasaklar. Bunlardan biri de alkoldür. “Ey inananlar! İçki, kumar, putlar ve fal okları şüphesiz şeytan işi pisliklerdir, bunlardan kaçının ki saadete eresiniz.” (Maide suresi 90. ayet) buyurarak alkollü içki içmeyi yasaklar. Çünkü alkollü içki kullananlar ne yaptıklarını bilmeden hareket ettikleri için kendilerine zarar verdikleri gibi etrafına da zarar verebilmektedir. Bundan dolayı Peygamberimiz “İçki bütün kötülüklerin anasıdır” buyurur.

Dinimizce aklın kullanılmasına engel olan her türlü alkollü içkiler (şarap vs) ve uyuşturucu maddeler (esrar, afyon, eroin, kokain, morfin vs) kesinlikle haramdır.

Malın Korunması

Dinimiz çalışmaya ve üretken olmaya önem verir. “İnsan için ancak çalıştığı için karşılığı vardır.” (Necm suresi 39. ayet) Kazandığımız malların korunmasına da büyük önem verir. Haksız kazançları bundan dolayı yasaklar. “Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret dışında mallarınızı haksızlıkla yemeyin...” (Nisa suresi 29. ayet) Dinimizce yasaklanan haksız kazançlar şunlardır:

Hırsızlık: Başkasına ait bir malı onun haberi olmadan ve isteği dışında gizlice çalmaktır. Evlere gizli girip çalmak veya kapkaççılık yapmak gibi.

Hile: Bir kimseyi aldatmak, yanıltmak için yapılan oyundur. Çıkar sağlamak için, değerli bir şeye değersiz bir şey katmaktır. Tartıda hile yapmak gibi.

Rüşvet: Yaptırılmak istenilen bir işe yasadışı kolaylık sağlaması için ilgili görevliye ya da görevlilere el altından verilen para veya mala denir. Ceza almak için rüşvet vermek gibi.

Kumar: Ortaya para konularak oynanan her türlü talih oyunudur. Kumarhanelerde oyun oynamak gibi.

Faiz: Banka ve benzeri bir yere ya da bir kimseye belli bir süre işletilmek üzere ödünç verilen paranın kullanımına karşılık alınan kâr; başkasının parasını belli bir süre kullanmak, işletmek için ödenen paraya denir. Yani paradan para kazanmaktır.

Karaborsacılık: İnsanların ihtiyaç duyduğu malları, özellikle gıda maddelerini, fiyatları yükselsin diye stok yapmaya denir.

Korsanlık: Başkalarının hakkını zor kullanarak ele geçirmek veya yasal olmayan yollarla mal üretip satmaktır. Korsan cd, kitap satarak emeğe saygısızlık yapmak gibi.

İsraf: “Bir malı gereğinden fazla harcama veya tüketmeye denir. “...Yiyin, için fakat israf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez.” (Araf suresi 31. ayet)

Dinin Korunması

Herkes inanma hürriyetine sahiptir. Hiç kimse bir başkasını zorlayarak dine inandıramaz. Eğer baskıyla dine inandırırırsak karşı tarafı yalan söylemeye ve taklit etmeye zorlamış oluruz.

İslam dininin 2 temel kaynağı vardır. Bunlar: Kuran ve Sünnettir. Dinimizi korumanın yolu İslam'ı bu iki kaynaktan öğrenmekle olur. Bunun dışında olanlar dini yorumlamak olarak kabul edilir.

Bidat nedir?

Dinin aslından olmayan ve sünnete aykırı olarak icat edilen şeylere denir. Güzel bidata örnek minarelerdir. Kötü bidata örnek hurafelerdir.

Hurafe Nedir?

İslam'ın aslından olmayan, dine sonradan giren ve din gibi algılanan şeylere hurafe denir. Sihir, büyü ve ruh çağırma çeşitli hurafe olan batıl inanışlardan birkaçıdır. Hurafelere inanmak yanlıştır. Bunlar dini istismar ederek insanları sömürmektedirler. Akıllı bir Müslüman bunlara güvenmez sadece Allah'a güvenir.

Tahrif Nedir?

Dinin aslını saptırmak, bozmak ve değiştirmektir. Tevrat, Zebur ve İncil gibi kutsal metinler insanlar tarafından maalesef tahrif edilmiştir. Mesela Hz. İsa'ya indirilen İncil yerine Matta, Markos, Luka ve Yuhanna İncillerine inanılmıştır. Hz. İsa'ya indirilen İncil yok edilmiştir. Ayrıca Hz. İsa'nın getirdiği tevhit inancını değiştirip yerine Baba-Oğul-Kutsal Ruh, adlı tanrı üçlemesi uydurmuşlardır.

Dinimiz olan İslam'ın kutsal kitabı olan Kur'an-ı Kerim, hiçbir şekilde tahrif olmamıştır. Aslını bozmadan bizlere intikal etmiştir. İslam'ın özü, peygamberimizden bu yana değişmeden gelmiştir. “Doğrusu Kur'an'ı biz indirdik, onun koruyucusu elbette biziz.” (Hicr suresi 9. ayet) ayeti bu gerçeği ifade etmektedir.

3.3. BİR PEYGAMBER TANİYORUM: HZ. YUSUF (AS)

Yusuf suresi Mekke'de inmiştir. Kur'an'ın 12. suresi olan bu sure 111 ayetten oluşup başından sonuna kadar Hz. Yusuf (as)'ın kıssasından bahsetmektedir. Kur'an, Hz. Yusuf'un kıssasını “kıssaların en güzeli” diye nitelendirir.

Atası; Hz. İbrahim oğlu Hz. İshak oğlu Hz. Yakub oğlu Hz. Yusuf'tur. Hz. Yakub'un 12 oğlu:

Judah,	Benjamin,	Reuben,	Levi,
Şimon,	Aşer,	Zevulun,	İssakar,
Naftali,	Gad,	Dan,	Dina'dır.

Hz. Yusuf ve Bünyamin aynı anneden Rahel'den doğmuştur. Eşi Ase-nath, çocukları ise Efraim ve Manaşşe'dir. Hz. Yusuf Harran'da doğmuş ve Mı-sır'da vefat etmiştir.

Hayatından Kısaca:

- Ω Hz. Yusuf'un annesi, Bünyamin doğarken vefat edince Hz. Yakub öksüz Yusuf'a biraz daha eğilir.
- Ω Bundan dolayı diğer kardeşleri Yusuf'u kıskanmıştır.
- Ω Yusuf bir rüya görür. (11 yıldız, güneş ve ay rüyasında kendisine secde eder.)
- Ω Bunun üzerine kardeşlerinin kıskançlıkları daha da artar.
- Ω Kardeşleri tarafından kuyuya atılır.
- Ω Kervancılar kuyuda Yusuf'u bulur.
- Ω Kardeşleri Yusuf'u kuyuda takip ettikleri için kervancıya varırlar ve Yusuf'u ucuz fiyata satarlar.
- Ω Kervancı köle diye satılığa çıkarır.
- Ω Mısır azizi Yusuf'u köle olarak satın alır ve eşi Züleyha'ya hediye eder.
- Ω Yaşı büyüyünce Züleyha Yusuf'a âşık olur.
- Ω Zina teklifini reddeden Yusuf'un gömleği arkadan yırtılır.
- Ω Aziz duruma şahit olunca Yusuf'un haklı olduğuna hükmeder. Fa-kat dedikodular yüzünden Yusuf zindana atılır.

- Ω Zindan Hz. Yusuf tarafından medreseye dönüşür.
- Ω Kral rüyasında yedi zayıf ineğin yedi semiz ineği yediğini ve yedi yeşil başakla yedi kuru başak gördüğünü ve rüyasının yorumlanmasını ister.
- Ω Bu rüyayı en güzel Hz. Yusuf yorumlar ve kıtlığın haberini verir.
- Ω Bu yorum üzerine zindandan çıkar. Kral, Yusuf'u baş danışman ve aziz yapar.
- Ω Yusuf kıtlığa getirdiği yöntemle halkını kurtarır.
- Ω Kıtıkta kardeşlerine yardım eder. Her şeye rağmen kardeşlerini affettiğini söyler.
- Ω Babasıyla beraber tüm kardeşlerini Mısır'a yerleştirir.
- Ω Böylece çocuk iken gördüğü rüyanın gerçekleştiğine şahit olur.

Hz. Yusuf'un Hayatından Çıkarılacak Ders

İffet: Hz. Yusuf kendisine yapılan zina teklifini reddederek iffetini korumayı bilmiştir. Zindan pahasına da olsa asla yeltenmemiştir.

Sabır ve Tevekkül: Kuyuya da atılsa, zindana da atılsa hiçbir zaman umudunu yitirmeyip sabretmiş ve sürekli Allah'a güvenmiştir.

Vefa ve Sadakat: Vezirin karısının kötü teklifini asla kabul etmemiştir. Ekmeğini yediği ve suyunu içtiği eve ihanet etmemiştir. Büyük bir vefa örneği göstermiştir.

Affetmek: Kuyuya da atılsa, zindana da atılsa hiçbir zaman kardeşlerine ve vezire kin gütmemiş ve kendisine haksızlık yapanları affetmiştir.

Hz. Yusuf'un hayatı iniş ve çıkışlarla tam bir başarı öyküsüdür. Bu öyküde en büyük şey, hiçbir zaman Allah'ın koyduğu sınırlardan çıkmamasıdır. Bedeli ağır da olsa sabretmesini bilmiştir. Üstün ahlakı herkese rehberdir. Ona ve tüm peygamberlere selam olsun.

3.4. BİR SURE TANIYORUM: ASR SURESİ VE ANLAMI

Asr suresi, adını birinci ayetteki “asr” kelimesinden alır. Asr; zaman, çağ, ikinci vakti gibi anlamlara gelir. Kur’an’ın 103. suresidir. Mekke’de 13. sure olarak inmiştir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ {1} إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ {2}

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ {3}

Bismillâhirrahmânirrahîm.	Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla.
1. Vel asr.	1. Ant olsun zamana ki
2. İnnel insane le fi husr.	2- İnsan gerçekten zıyan içindedir.
3. İllellezine âmenû ve amilü's sâlihâti ve tevâsav bi'l hakkı ve tevâsav bi's sabr.	3. Ancak, iman edip de sâlih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler, birbirlerine sabrı tavsiye edenler başka.